

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2020-09-01– 2021-09-01:

förskola: Sörgården

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förskolans vision samt delaktighet:	2
Utvärdering och analys av föregående års plan:	2
Prioriterade mål:	3
Främjande insatser:	3
Kartläggning:	3
Förebyggande åtgärder:	3
Upptäcka och anmäla:	4
Utreda och dokumentera:	4
Åtgärda:	4
Rutiner och åtgärder när barn kränks av personal:	4
Till dig som förälder:	5
Begrepp:	5
Diskrimineringsgrunderna:	6

FÖRSKOLANS VISION SAMT DELAKTIGHET:

Vision: Alla barn och personal i Gagnefs kommun tar bestämt avstånd mot alla former av kränkande behandling.

Verksamheter som omfattas av planen: Sörgårdens förskola

Ansvarig för planen: Rektor i samarbete med all personal på förskolan.

Barns delaktighet: Som ett verktyg för att motverka all kränkande behandling använder vi bland annat "kompisväggar" där vi tillsammans med barnen varje terminsstart förnyar. På dem skriver vi hur barnen tycker att vi ska vara mot varandra - visa respekt – allas lika värde.

Vårdnadshavares delaktighet: På föräldramötet och på utvecklingssamtalen berättar vi att på alla förskolor ska det finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling och vi delger föräldrarna vikten av deras medverkan i utformningen av planen. Vi tar sedan med deras åsikter när vi upprättar planen.

Personalens delaktighet: All personal är delaktig vid utvärdering och upprättande av planen. Inför utvecklingssamtalen har vi barnintervjuer där vi frågar barnen om trygghet och trivsel på förskolan. Vi i personalen analyserar svaren vi får från barnen. Dessa ligger sedan till grund för vårt vardagliga arbete med förebyggande och främjande åtgärder.

Förankring av planen: Rektorn ansvarar för att all personal, barn och föräldrar känner till förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN:

Vi ville att planen skulle bli ett levande dokument som kunde användas i vardagen och som både pedagoger, föräldrar och barn kände sig delaktiga i. Vi arbetat med planen i undervisningen och berättat om dess innehåll för barnen. Vi har tagit stöd i den i uppkomna situationer. I intervjuer med barnen har vi haft frågor som utgått från planen. Vi har arbetat med kompisväggar och kompis hjärtan för goda gärningar. På föräldramöten och vid utvecklingssamtal har vi haft diskussioner med föräldrar om planen och tagit till oss deras åsikter.

Vårt arbete har gett resultat då vi upplever att vi har ett bra klimat på förskolan där vi känner att alla är lika mycket värda. Vi fortsätter att arbeta på liknande sätt, t.ex. att ha diskussioner om etiska dilemman på föräldramöten. Detta förhållningssätt genomsyrar vår verksamhet. Vi behöver dock föra en levande diskussion om vad som kan vara kränkande behandling i förskolan och i större utsträckning skriftligt anmäla uppkomna situationer. Vi har också till 2020 valt att jobba med åldersblandade grupper för att möta de behov som finns i barngrupperna.

PRIORITERADE MÅL:

På Sörgårdens förskola får diskriminering och kränkande behandling på inga villkor förekomma.

På vår förskola ska alla känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för den man är.

Alla som lämnar vår förskola ska minnas sin förskoletid med glädje.

Varje barn ska hos oss få möjligheten att utveckla och stärka sin identitet.

FRÄMJANDE INSATSER:

Vi vuxna ska verka som goda förebilder för barnen på förskolan.

Som vuxna har vi en skyldighet att ingripa när vi ser ett kränkande beteende. Om vi inte gör det kan det tolkas som om vi accepterar beteendet.

Förskolan arbetar med ett gemensamt förhållningssätt enligt "Den goda förskolan", ett dokument som all personal gemensamt tagit fram.

Vi arbetar aktivt med normer och värden på olika sätt utifrån barnens nivå. Vi jobbar till exempel med känslo-kort, kompisböcker (barnkonventionen) samt öppna diskussioner i barngruppen.

KARTLÄGGNING:

- Genom utvecklingssamtal (1 gång/termin) pratar vi med föräldrarna om hur barnen trivs på förskolan.
- Barnintervjuer varje år.
- Regelbundna föräldraråd.
- Daglig kontakt med föräldrar.
- Pedagogers ständiga närvaro i utbildningen.
- Regelbundna samtal mellan pedagoger och barn dels förebyggande och dels vid uppkomna situationer.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Vi pedagoger ser till att befinna oss nära barnen i deras lek. Vi arbetar mycket med att lära barnen sätta gränser. Ett nej är ett nej och de måste lära sig att respektera varandra. Ingen har rätt att utsätta andra för något de själva inte vill. Vi möblerar för att skapa en sådan trygg miljö som möjligt för barnen där de ges möjlighet till att överblicka lokalen detta för att motverka kränkningar.

Vi arbetar för att upprätthålla en god kontakt med föräldrar och barn så att de känner trygghet och får förtroende för oss pedagoger och vår verksamhet.

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA:

Närvarande pedagog utreder vad som hänt och om det handlar om en kränkning.

Diskussioner i arbetslaget om hur vi går vidare.

Rektor underrättas.

Föräldrar underrättas.

Ärendet dokumenteras digitalt genom KB-Process på Intranät.

Uppföljning sker efter två veckor.

Ansvarig: Avdelningens personal.

UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Så snart någon i förskolan får kännedom om kränkningar som förekommer eller förekommit så ska uppgifterna utredas genom samtal med berörda för att få klarhet i vad som hänt både av den som utfört och den som blivit utsatt för kränkningen. Händelsen dokumenteras. Vårdnadshavare till inblandade barn informeras snarast. Rektor underrättas och får ta del av dokumentation.

ÅTGÄRDA:

Förskolans medarbetare reflekterar över det inträffade och ser på vilka åtgärder som behövs utifrån vad utredningen visar, både gällande organisation och verksamhet för att förhindra upprepad kränkning. Förskolans medarbetare ska söka långsiktiga lösningar för att förhindra upprepad kränkning. Förskolans medarbetare söker hjälp utifrån om de egna åtgärderna inte räcker till. Åtgärderna ska alltid dokumenteras, följas upp och utvärderas.

Ansvar:

- Förskolans medarbetare ansvarar för att en överenskommelse upprättas då ett barn blivit kränkt av ett annat barn.

RUTINER OCH ÅTGÄRDER NÄR BARN KRÄNKTS AV PERSONAL:

All personal på förskolan ska villkorslöst, utan dröjsmål, lyfta fall där personal misstänkts ha kränkt en elev till rektor.

Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.

Rektor gör en anmälan till huvudmannen.

Barn

Om ett barn känner sig kränkt av någon vuxen på förskolan ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes föräldrar ska omedelbart kontakta/berätta för personal, eller rektor. Om en vuxen kränker en elev är rektor ansvarig för att utreda ärendet.

Vuxen

Vuxen på förskolan som misstänker eller märker att en annan vuxen kränker eller diskriminerar ett barn ingriper direkt. Rektor informeras alltid om det inträffande. Rektorn inleder därefter en utredning kring händelsen.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Enl. skollagens 4 kap. 8§ ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Blankett för detta finns att fylla i på kommunens hemsida under E- tjänster/klagomåls- hantering.

BEGREPP:

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Trakasserier eller kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar, krokben, nyp, tafsande, sabotage)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn, glåpord, sprida rykten, trakassera, förtal)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, miner, blickar, suckar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (kränkningar eller hot via teckningar, lappar, klotter)
- E-kränkning (kränkningar eller trakasserier via sms, mms, fotografier, sociala former på internet)

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "etniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir

kallad "neger", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både förskolepersonal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger personalen. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Diskriminerings Ombudsmannen använder sig av Handisams beteckning, funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.